

GRIMSTAD KOMMUNE

Postboks 123
4891 GRIMSTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ole Martin Aanonsen, 37 01 78 51

Forurensning - Avløp - Retur av klagesak til Grimstad kommune som rett klageinstans

Vi viser til oversendte dokumenter i forbindelse med klage på Grimstad kommunes vedtak om oppheving av utslippstillatelse på eiendommen gnr./bnr. 50/350 med hjemmel i forurensningsloven § 18 og forurensningsforskriften § 12-14,

Retur av klage til Grimstad kommune for endelig avgjørelse

Statsforvalteren returnerer saken til Grimstad kommune som klageinstans for klagebehandling, da det er kommunestyret eller kommunens særskilte klagenemnd som er klageinstans etter vedtak truffet med hjemmel i forurensningsforskriften kapittel 12, jamfør kapittelets bestemmelser om klagebehandling i § 12-15.

For saker som omhandler spredt avløp er det kun i saker hvor kommunestyret selv har truffet vedtak etter bestemmelser i kapittel 12, eller alle vedtak truffet med hjemmel i forurensningsloven § 7 fjerde ledd at Statsforvalteren i Agder er klageinstans.

Rettledning omkring oppfølging av ulovlige avløpsforhold

På generelt grunnlag ser Statsforvalteren det som positivt at Grimstad kommune aktivt arbeider for å sikre utbedring av avløpsanlegg som ikke tilfredsstiller gjeldende krav til håndtering av avløpsvann, jf. forurensningsforskriftens del 4 om avløp. Vi vil under gi en kort veiledning omkring kommunens mulige virkemidler etter plan- og bygningsloven og forurensningsregelverket for å sikre ivaretagelse av tilfredsstillende avløpsforhold.

Plan- og bygningsloven

Plan og bygningsloven § 27-2 første ledd omtaler kommunens ansvar som myndighet etter plan- og bygningsloven til å sikre at bortledning og håndtering av avløpsvann er sikret og i samsvar med forurensningsloven før byggetillatelse gis. Når en slik tilfredsstillende løsning av ulike årsaker bortfaller ved et eksisterende tiltak, eller løsningen ikke lenger er i samsvar med gjeldende bestemmelser i forurensningsregelverket, er dette et brudd på forurensningsloven § 7, ikke plan- og bygningsloven.

Plan- og bygningsloven § 27-2 andre ledd omhandler kommunens adgang til å gi pålegg om tilkobling til offentlig ledningsnett så fremt lovens forutsetninger for dette er til stede. Kommunen har ikke adgang til å gi pålegg om tilknytning til privat ledningsnett.

Bestemmelsene i § 27-2 andre til fjerde ledd gjelder ikke for fritidsbebyggelse, med mindre kommunen i arealplan har en bestemmelse som sikrer dette, jf. plan- og bygningsloven § 30-6.

Plan og bygningsloven § 27-3 omhandler kommunens adgang til å gi tillatelse til at eier av et utslipp kan koble seg på et eksisterende privat ledningsnett. Et slikt tiltak vil kunne medføre at den som blir tilkoblet det private ledningsnettet må foreta eller bekoste de utbedringer som er nødvendig for å gjennomføre tilkoblingen samt at eier av ledningsnettet kan kreve refusjon for de opprinnelige anleggsutgiftene.

Forurensningsregelverket

For alle utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter, turistbedrifter og lignende hvor samlet utslipp er mindre enn 50 personekvivalenter gjelder forurensningsforskriften kapittel 12. Kapitlet gjelder likevel ikke for enheter som kun slipper ut gråvann når det vannforsyningen ikke er definert som innlagt vann. Cisterne større enn 25 liter defineres som innlagt vann. Rensekrav til det enkelte utslipp er angitt i § 12-8, og krav til dokumentasjon av rensesgrad, utslippssted og andre driftsforhold er gitt i §§ 12-10 til 12-13.

Utslipp fra spredt fritidsbebyggelse ble første gang regulert gjennom forskrift for kloakkutslipp fra spredt bolig- og fritidsbebyggelse, i kraft fra 15. mai 1972. For å sikre korrekt saksbehandling omkring oppfølging av avløpsanlegg kommunen har grunn til å tro at ikke oppfyller gjeldende renseskrav, må kommunen først bringe på det rene når anlegget er etablert, og om det foreligger en utslippstillatelse for anlegget.

Forurensningsforskriften § 12-16 omhandler overgangsbestemmelser som sier noe om lovligheten av eksisterende utslipp etablert før gjeldende forskrift trådte i kraft.

I henhold til § 12-16 første ledd er anlegg etablert i henhold til tillatelse gitt før 1.1.2007 fortsatt lovlig inntil kommunen endrer eller trekker tilbake tillatelsen, jf. forurensningsforskriften § 12-14 og forurensningsloven § 18. Vedtak om endring eller oppheving av tillatelse er å anse som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven og skal varsles på forhånd i henhold til forvaltningsloven § 16. Varselet skal redegjøre for hva saken gjelder, og mottaker skal få en rimelig frist til å uttale seg. For vedtak etter § 12-14 truffet av andre enn kommunestyret selv, er kommunestyret eller kommunens særskilte klagenemnd klageinstans, jf. § 12-15.

§ 12-16 andre ledd sier at anlegg etablert før 1.1.2007 og som det på tidspunktet for etablering ikke måtte innhentes tillatelse til etter det eksisterende regelverket, fortsatt er lovlig, men at kommunen i enkeltvedtak eller forskrift kan bestemme at anlegget er ulovlig. Siden et slikt anlegg per definisjon ikke har utslippstillatelse, må oppfølging av denne typen anlegg følge av forurensningsloven § 7 fjerde ledd.

Avløpsanlegg som er ulovlig anlagt uten å innhente utslippstillatelse skal også følges opp gjennom § 7.

Vedtak etter § 7 fjerde ledd er også enkeltvedtak som skal forhåndsvarsles, og Statsforvalteren er klageinstans for alle vedtak truffet av kommunen med hjemmel i forurensningsloven § 7 fjerde ledd.

Kommunen kan velge å treffe vedtak om tvangsmulkt til staten etter forurensningsloven § 73 for å sikre at et ulovlig forhold bringes i orden i samsvar med kommunens nærmere fastsatte frist for eiers plikt til utbedring etter forurensningsloven § 7 andre ledd eller pålegg med hjemmel i § 7 fjerde ledd. Ved bruk av tvangsmulkt etter forurensningsloven, må den fastsatte fristen for gjennomføring før tvangsmulkten utløses være rimelig, dvs at det må være gjennomførbart å utbedre det aktuelle forholdet innen fristen. Vedtaket skal varsles i henhold til forvaltningsloven § 16. Tvangsmulkt etter forurensningsloven er grunnlag for utlegg.

Kommunen har plikt til å føre tilsyn med at anlegg omfattet av forurensningsforskriften kapittel 12, jf. § 12-2. Det er per i dag ikke gitt føringer i lovverket som legger føringer for omfanget av eller innretning på kommunens tilsynsutøvelse. Statsforvalteren anbefaler at kommunen utarbeider en helhetlig plan for sin tilsynsvirksomhet. Dette kan bidra til å sikre likebehandling, prioritering av områder med sårbare resipienter, helhetlige løsninger for flere enheter, lavere total kostnader for de samlede utbedringsbehovene osv. Samtidig må kommunen også sikre at enkeltanlegg med åpenbart ulovlige forhold følges opp på en god måte.

Dersom et avløpsanlegg, herunder private ledningsnett, omfatter avløpsvann fra 50 personekvivalenter eller mer, vil de være omfattet av lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. For nye anlegg, eller eksisterende anlegg som utvides vesentlig, er det et generelt krav om at anlegget skal være kommunalt, med mindre vilkårene for tillatelse til private anlegg er tilfredsstillende, jf. lovens § 3. For eventuelle nye private anlegg er det et krav om at anlegget skal organiseres som andelslag eid av brukerne.

Veiledning og maler

På Miljødirektoratets hjemmesider er det utarbeidet flere veiledere som kan hjelpe kommunene ved utøvelse av forurensningsmyndighet på avløpsområdet.

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/forurensning/avlop/>.

Tilsvarende har organisasjonen Norsk Vann AS, som mange kommuner er medlemmer av, gode veiledningssider med en rekke maler for tillatelser, tilsyn, ulovlighetsoppfølging mv.

<https://norskvann.no/tema/jus/hjelpemidler-2/standardbrev-sma-utslipp/>.

NIBIO har også gode veiledningssider for kommunal saksbehandling knyttet til mindre avløpsanlegg.

<https://www.nibio.no/tema/miljo/mindre-avlop/kommuneveiledning>.

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
seksjonsleder
Seksjon forurensning

Ole Martin Aanonsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Christopher Johnsen
Tore Johnsen

Oddenveien 17
Granheia 5

4847
4847

Arendal
Arendal